Innhold

1 Tallære **11**
- 1.1 Ulike typer av tall . . . 11
- 1.2 Regneregler . . . 12
  - 1.2.1 Addisjon . . . 12
  - 1.2.2 Subtraksjon . . . 14
  - 1.2.3 Multiplikasjon . . . 16
  - 1.2.4 Divisjon . . . 24
  - 1.2.5 Potenser og røtter . . . 29
  - 1.2.6 Logaritmer . . . 35
- 1.3 Titallsystemet . . . 39
  - 1.3.1 Sifre og sifferkombinasjoner . . . 39
  - 1.3.2 Algoritmer i titallsystemet . . . 42
  - 1.3.3 Andre baser enn "ti" . . . 47
- 1.4 Brøk . . . 51
  - 1.4.1 Regneregler for brøk . . . 52
- 1.5 Desimaltall . . . 57
  - 1.5.1 Regning med desimaltall . . . 60
- 1.6 Prosent og promille . . . 62
- 1.7 Hoderegning . . . 65
- 1.8 Tallteori . . . 67
  - 1.8.1 Figurtall . . . 68

2 Algebra **74**
- 2.1 Funksjoner . . . 81
  - 2.1.1 Lineære funksjoner . . . 86
  - 2.1.2 Kvadratiske funksjoner . . . 92
  - 2.1.3 Eksponentialfunksjoner . . . 100
  - 2.1.4 Rasjonale funksjoner . . . 103
- 2.2 Likninger . . . 110
  - 2.2.1 Likninger vs uttrykk . . . 111
  - 2.2.2 Førstegradslikninger . . . 112
  - 2.2.3 Andregradslikninger . . . 114
  - 2.2.4 Likninger med to variabler . . . 119

2.3 Ulikheter 121

3 Måling **126**
3.1 Størrelser 126
3.1.1 Prefiks 127
3.2 Omregning mellom ulike enheter 127
3.3 Areal 128
3.3.1 Omregning mellom ulike arealenheter 130
3.4 Volum 131
3.4.1 Omregning mellom ulike volumenheter 133
3.4.2 Volumenheten liter 134
3.5 Tid 134
3.6 Masse, vekt og massetetthet 136
3.7 Valuta 136
3.8 Måleusikkerhet 140
3.8.1 Avrundning 141
3.8.2 Gjeldende sifre 141
3.8.3 Tall på standardform 141
3.8.4 Praksis 142
3.8.5 Antallet gjeldende sifre i resultatet av en utregning 142

4 Geometri **146**
4.1 Plangeometri 146
4.1.1 Vinkler 147
4.1.2 Plane geometriske figurer 148
4.1.3 Sirkelen 151
4.1.4 Formlikhet og kongruens 164
4.1.5 Konstruksjon av plane geometriske figurer 179
4.1.6 Rotasjon, speiling, parallellforskyvning og symmetrier 186
4.2 Romfigurer 190

5 Statistikk **199**
5.1 Presentasjon av datasett 200
5.1.1 Søylediagram 200
5.1.2 Histogram 200
5.1.3 Sektordiagram 203
5.1.4 Kurvediagram 203
5.2 Sentralmål for datasett 206
5.2.1 Gjennomsnitt 206
5.2.2 Median og typetall 207
5.3 Spredningsmål for datasett 213
5.3.1 Variasjonsbredde og kvartilavvik 213
5.3.2 Gjennomsnittlig absoluttavvik 214
5.3.3 Standardavvik og varians 214

6 Sannsynlighetslære **219**
6.1 Utfall og hendelser 219
6.2 Sannsynligheten for en hendelse 219
6.2.1 Venn-diagram 222
6.2.2 Union og snitt 223
6.2.3 Addisjonsreglen 223
6.3 Betinget sannsynlighet 226
6.3.1 Multiplikasjonsreglen 227
6.4 Komplementhendelse 230
6.5 Uniform sannsynlighetsfordeling 231
6.6 Kombinatorikk 241
6.6.1 Binomisk forsøksrekke 245
6.6.2 Hypergeometrisk fordeling 246